Uklanjanje Tita iz Zagreba, Beograda i Sarajeva: Kako odbraniti nasljeðe

Autor Administrator
Friday, 25 August 2017
Zadnja Promjena Friday, 25 August 2017

Napad nacionalista na Tita i na naslijeðe partizanske antifašistièke borbe direktno je povezan sa pravim identitetom nacionalista - a to je fašizam. Ovu tvrdnju iznio je u svojoj kolumni za Balkan Insight Feða Buriæ, asistent profesora historije na Univerzitetu Bellarmine u gradu Louisville u amerièkoj saveznoj državi Kentucky.

Poziv na preimenovanje Titove ulice u Sarajevu, posljednji je napad na antifašistièko naslijeðe u zemljama bivše Jugoslavije. Nekoliko sedmica prije, to se desilo u Zagrebu. Navodno ljevièarski gradonaèelnik Milan Bandiæ rekao je da nema izbora nego da popusti pred nacionalistitima i gradskim vijeæem i da preimenuje Trg Maršala Tita. Napori da se Tito ukloni iz kolektivnog sjeæanja na podruèju bivše Jugoslavije je ideja stara nekoliko decenija. Prije toga napadano je na temelje Jugoslavije, a onda su nacionalisti se okrenuli napadu na lik i djelo, pa èak i na mrtve kosti Josipa Broza Tita. U Beogradu su 1990. godine srpski nacionalisti došli sa glogovim kolcem ispred Kuæe cvijeæa i tražili da se Titov grob skloni iz Beograda i premjesti u Hrvatsku, jer tamo tobože pripada. Nasuprot njima, hrvatski nacionalisti reagirali su žestoko i odbili ideju da se Tito vrati kuæi, optužujuæi ga za “genocid nad Hrvatima”. U to doba, Bošnjaci, posebno oni u Tuzli ponudili su da prihvate Titove kosti, i da Tuzla bude grad u kojem æe Tito biti ukopan. Iz ovog vremena sada, èini se da su Bošnjaci upravo oni koji su pokazali najjaèi otpor uklanjanju Tita iz kolektivnog sjeæanja. Pod snažnim pritiskom Bošnjaka i otporom ideji da se Titova ulica ukloni iz Sarajeva, reagovala je Stranka demokratske akcije (SDA) ogradivši se od izjava Tarika Dautoviæa, kazavši da takva ideja nije razmatrana. Buriæ u svojoj kolumni podsjeæa da Titove kosti još uvijek se nalaze u Beogradu dok Jugoslavija leži zakopana ispod kostiju stotina hiljada drugih žrtava koje su ubijene u ratovima 1990-tih. U Srbiji, Slobodan Miloševiæ je skrenuo svoj bivši Savez komunista Srbije prema èetnièkim i drugim fašistièkim tradicijama srbijanske desnice. Rehabilitacija nacistièkog kolaboratora Milana Nediæa, fašiste Dimitrija Ljotiæa, kao i voðe èetnièkog pokreta i saradnika nacista Draže Mihajloviæa je logièna kulminacija Miloševiæevog režima. Takvi procesi nastavljeni su pod novim predsjednikom Srbije Aleksandrom Vuèiæem. Dok je Franjo Tuðman vladao u Hrvatskoj, uloženi su znaèajni napori da se naslijeðe ustaško-nacistièkog režima iz NDH unese u oblikovanje nove hrvatske nacije.Prisustvo èuvara i ljubitelja ustaške tradicije Gojka Šuška kao hrvatskog ministra odbrane tokom 1990tih kao jednog od najprepoznatljivijih lica tadašnjeg HDZ-a, bio je oèigledan Tuðmanov manevar u kreiranju novog identiteta Hrvata. Knjige historije iz kojih uèe djeca u Hrvatskoj oèišæene su od podataka o genocidu i zloèinima koje je sprovela NDH, dok su Tito i narodno-oslobodilaèka borba satanizirani. Takva politika historijskog revizionizma u knjigama u Hrvatskoj nastavljena je i po njenom ulasku u Europsku uniju. Bivši ministar kulture Republike Hrvatske Zlatko Hasanbegoviæ glavni je zagovaraè prikrivanja krvavog i genocidnog naslijeða iz NDH. U Bosni i Hercegovini, bošnjaèke elite vrlo su rezervisane u pogledu Tita. To ima veze i sa Titovim projektom i priznavanjem modernog bošnjaèkog nacionalnog identiteta. S druge strane, Tito i dalje uživa ogromnu popularnost meðu Bošnjacima. Zbog toga prijedlozi politièara iz SDA Tarika Dautoviæa da se ukloni Titova ulica iz Sarajeva doživio je neuspjeh u vlastitoj stranci, jer je pod pritiskom javnosti SDA morala prihvatiti èinjenicu da se ne smije dirati u anti-fašistièku tradiciju. U vrijeme kada fašizam, nacizam i drugi oblici nasilnih revizionistièkih, desnièarskih ideologija pronalaze sve više pristalica u Evropi i kada se osjeæaju komforno èak i u Bijeloj kuæi, veoma je važno da se mi sjeæamo i da odajemo poèast antifašistièkim snagama u bivšoj Jugoslaviji. Antifašizam je kao ideal veæi i od samog Tita. Sigurnije je reæi da veæina partizana, koji su se hrabro borili protiv nacista i njihovih domaæih kolaboratora, nisu bili èlanovi Komunistièke partije Jugoslavije. Jednako je važno sjetiti se da bez Komunistièke partije Jugoslavije i Tita teško bi bilo zamisliti da bi ikakav drugi antifašistièki pokret mogao zaživjeti i onako otvoreno se boriti protiv nacistièkog terora koji je poèeo u aprilu 1941 u Jugoslaviji. Tito je bio taj koji je krajem 1930tih uveo armijsku disciplinu u tadašnju frakcijama razbijenu Komunistièku partiju Jugoslavije. Tito je direktno uèestvovao u organizaciji otpora kojeg je KPJ pružila protiv nacista. Nije želio èekati nego se odluèno suprostavio Hitleru i njegovom genocidnom projektu uništenja cijelog svijeta. Èak i po cijenu sopstvenog života, Tito je uspio okupiti znaèajan broj boraca koji su otvoreno krenuli u rat protiv nacista. “Danas nacisti marširaju ulicama amerièkih gradova. Neke države èlanice Europske unije postale su otvoreno ksnofobiènje i rasitièke, dok uvode fašistièkog naslijeðe u osnovne škole. Bitno je da graðane upozorimo na ove države, da podsjeæamo na znaèaj i ulogu Tita u antifašistièkoj borbi. Moramo se boriti na svakom koraku protiv svih onih napora koji žele da Tita izbrišu iz našeg kolektivnog sjeæanja”, zakljuèuje Buriæ u svojoj kolumni, koju je prenio Balkan Insight. Radio Sarajevo 24.8.2017.

#JosipBrozTito #antifašizam #antifascism